

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

07 decembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Țurcan Anatolie, Toma Nadejda, Boico Victor și Plămădeală Ghenadie

a judecat, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de adjunctul Procurorului General interimar, Dumitraș Marcel, prin care se solicită casarea sentinței Tribunalului Militar 5647 al trupelor MVO, or. Voronej din 04 iunie 1938 și deciziei .302 a Tribunalului Militar al Regiunii Militare Moscova din 13 iulie 1938 în cauza penală în privința lui

*Grebeneak Vlas XXXXX, născut la XXXXX,
originar din s.XXXXX, RSSM,*

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Tribunalului Militar 5647 al trupelor MVO or. Voronej din 04 iunie 1938, Grebeneak Vlas a fost condamnat în baza art.58-10 alin.(1) din Codul penal al RSFSR, la 4 ani privațiune de libertate, cu interdicții în drepturi pe un termen de 2 ani.

Potrivit sentinței, inculpatul Grebeneak Vlas a fost declarat vinovat și condamnat pentru faptul că, la mijlocul lunii decembrie 1937, fiind cursant în regimentul de artilerie nr.19, aflându-se în tura de slujbă la școala regimentului de călărie a făcut agitație troțchistă contrarevoluționară, proslăvind pe dușmanul poporului - Troțchii, precum că acesta se bucură de mare autoritate în fața clasei muncitoare și VKB a bolșevicilor.

În cadrul ședinței de judecată, inculpatul Grebeneak Vlas vina în comiterea infracțiunii a recunoscut-o și a declarat că la 21 decembrie 1937, aflându-se în tura de slujbă la școala regimentului de călărie a secțiunii comandamentului Boldin, a intrat în discuție cu camaradul Dudețchii și Popov referitor la proveniența socială și activitatea în colhoz. Ca urmare, le-a vorbit despre faptul că, odată cu instaurarea colhozurilor în Moldova se trăiește bine, chiar și el a lucrat sârguincios în colhoz, fiind și premiat, însă s-ar putea mult mai bine dacă nu ar încurca troțchiștii. La întrebarea unuia dintre soldați, cine sunt troțchiștii, i-a răspuns că, acei care lucrează sub conducerea lui Troțchii. În discuție a intervenit iarăși Dudețchii, întrebând cum s-ar putea așa, dacă Troțchii este dușmanul poporului, la care i-a răspuns că deși nu cunoaște ce ar dori acesta, însă și el și-a obținut careva autoritate. Nu l-a proslăvit pe Troțchii, numai i-a răspuns despre ce crede de acesta la întrebarea lui Dudețchii, or nu a fost și nici nu este împotriva puterii sovietice.

În instanța de judecată, martorul Dudețchii a declarat, că în una din zile a lunii decembrie 1937, după lucrul efectuat în saraiul de deținere a cailor din regimentul de călărie împreună cu martorul Popov și inculpatul Grebeneak Vlas, ultimul vorbea de dușmanul poporului-Troțchii, precum că se bucură de mare autoritate în fața clasei muncitoare, iar la obiectiile făcute, acesta insista la părerea sa.

Martorul Popov a declarat, că nu cunoaște despre toată discuția petrecută dintre inculpat și Dudețchii, deoarece era ocupat cu munca în grajd și avea grijă de caii, însă a auzit numai că Grebeneak a explicat, precum că partidul se numește bolșevic, din motiv că Stalin în timpul alegerilor a luat majoritatea voturilor.

Declarații similare lui Popov au făcut și martorii Cozlov și Clințov.

2. Prin decizia nr.302 a Tribunalului Militar al Regiunii Militare Moscova din 13 iulie 1938, a fost respinsă plângerea condamnatului Grebeneak Vlas, declarată împotriva sentinței Tribunalului Militar 5647 al trupelor MVO or. Voronej din 04 iunie 1938, fiind lăsată fără modificări.

3. Adjunctul Procurorului General interimar, Dumitraș Marcel, a declarat recurs în anulare, prin care, invocând temeiul prevăzut de art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, solicită casarea sentinței Tribunalului Militar 5647 al trupelor MVO or. Voronej din 04 iunie 1938 și deciziei nr.302 a Tribunalului Militar al Regiunii Militare Moscova din 13 iulie 1938, cu încetarea procesului penal și reabilitarea condamnatului, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea inculpatului la răspundere penală.

Recurentul a invocat că, sentința de condamnare emisă în privința lui Grebeneak Vlas este o încălcare flagrantă a drepturilor și libertăților fundamentale stipulate în Convenție și anume încălcarea dreptului la un proces echitabil, care conform art.6 pct.44) din Codul de procedură penală reprezintă un viciu fundamental admis în cadrul examinării precedente a cazului, ce în mod direct afectează decizia adoptată.

Din acest motiv, hotărârea judecătorească în cauză urmează a fi casată, cu încetarea procesului penal în privința lui Grebeneak Vlas în temeiul art.391 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală și în conformitate cu art.3 al Legii RM nr.1225-XII din 08 decembrie 1992, privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, Grebeneak Vlas urmează a fi reabilitat.

4. Judecând recursul în anulare în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursul urmează a fi admis, din următoarele raționamente.

Potrivit art.452 alin.(1), coroborat cu art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac.

Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

La 30 decembrie 1992, a intrat în vigoare Legea nr.1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Colegiul penal lărgit menționează că, potrivit art.3 lit. a) al Legii nominalizate, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie

1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice în baza deciziilor organelor de stat judiciare sau extrajudiciare pentru „activitate contrarevoluționară”.

Sub acest aspect, Colegiul penal reține că, Grebeneak Vlas a fost condamnat prin sentința Tribunalului Militar 5647 al trupelor MVO or. Voronej din 04 iunie 1938 și menținută prin decizia nr.302 a Tribunalului Militar al Regiunii Militare Moscova din 13 iulie 1938, pentru săvârșirea infracțiunii de „activitate contrarevoluționară”, în baza declarațiilor inculpatului, care nu a recunoscut vina în instanța de judecată și a unor martori, care aveau divergențe în depoziții, fără a fi administrate și cercetate alte probe, coroborate cu declarațiile inculpatului.

Rezultă că, instanța a ignorat în mod vădit principiile și normele unanim recunoscute și fundamentale ale unui proces penal echitabil, conform cărora orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, de către o instanță imparțială, care va hotărî asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

Ținând cont de cele constatate și de prevederile art.435 alin.(1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit găsește prezente în speța vizată motive întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Grebeneak Vlas în baza în baza art.58-10 alin.(1) din Codul penal al RSFSR, cu casarea acesteia, iar în temeiul prevederilor art.391 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, dispune încetarea procesului penal, din motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală, cu reabilitarea lui Grebeneac Vlas.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare este pasibil admiterii, cu casarea totală a hotărârii irevocabile contestate, ca fiind afectată de un viciu fundamental și dispunerea încetării procesului penal, din motiv că sunt prezente circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

5. În conformitate cu art.art.435 alin.(1) pct.2) lit. b), 453 alin.(1), 457 alin.(3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

DECIDE :

Admite recursul în anulare declarat de adjunctul Procurorului General interimar, Dumitraș Marcel, casează sentința Tribunalului Militar 5647 al trupelor MVO or. Voronej din 04 iunie 1938 și decizia nr.302 a Tribunalului Militar al Regiunii Militare Moscova din 13 iulie 1938 în privința lui ***Grebeneak Vlas XXXXX***, condamnat în baza art.58-10 alin.(1) din Codul penal al RSFSR, cu încetarea procesului penal și reabilitarea acestuia.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 07 decembrie 2021.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Toma Nadejda

Boico Victor

Plămădeală Ghenadie